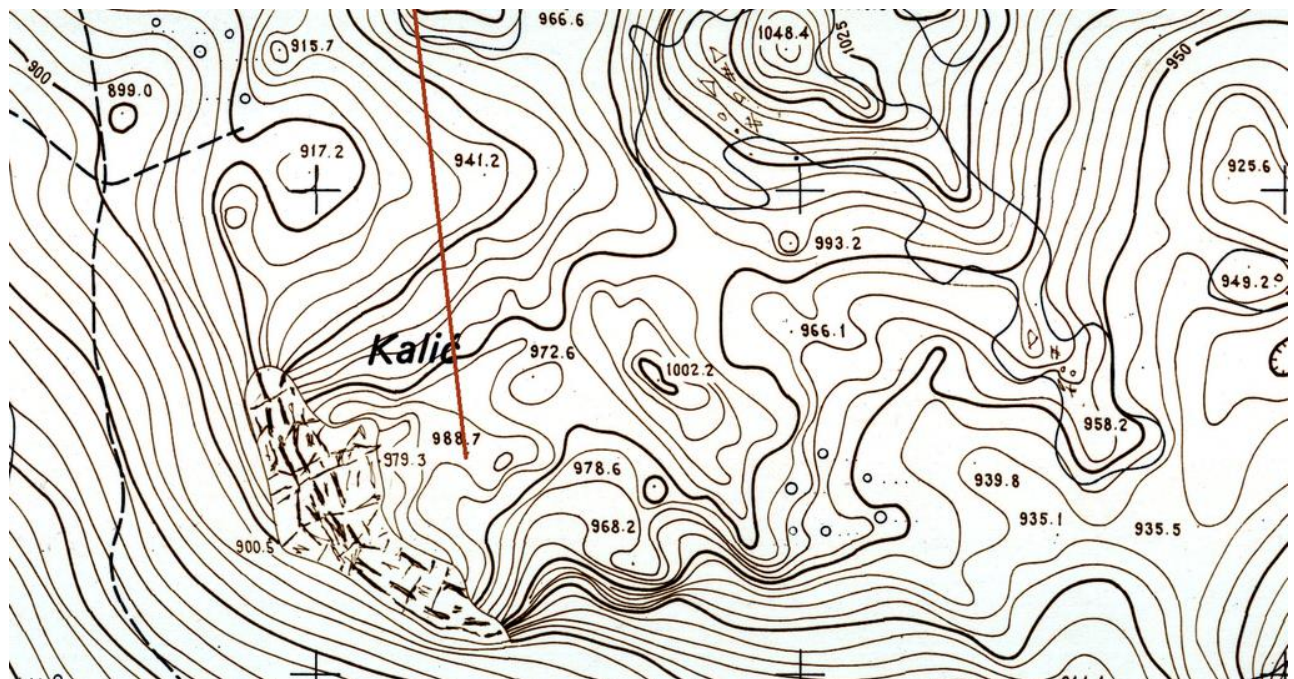
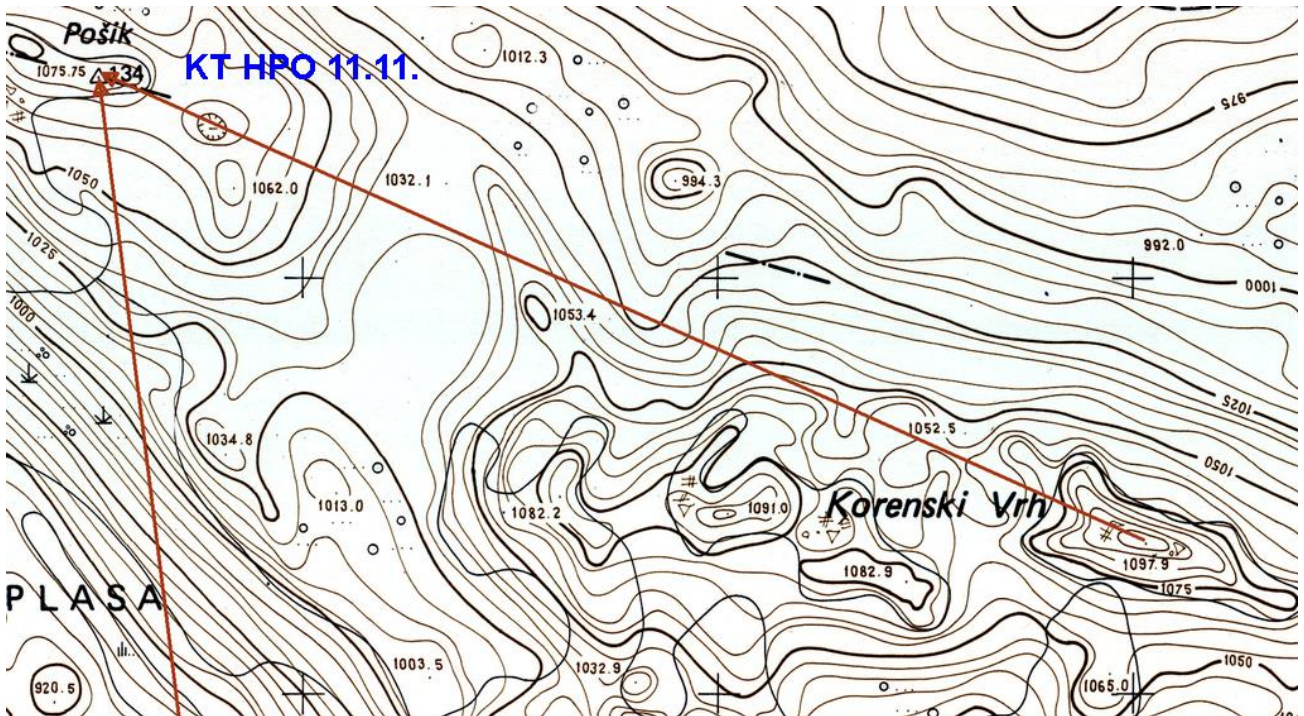
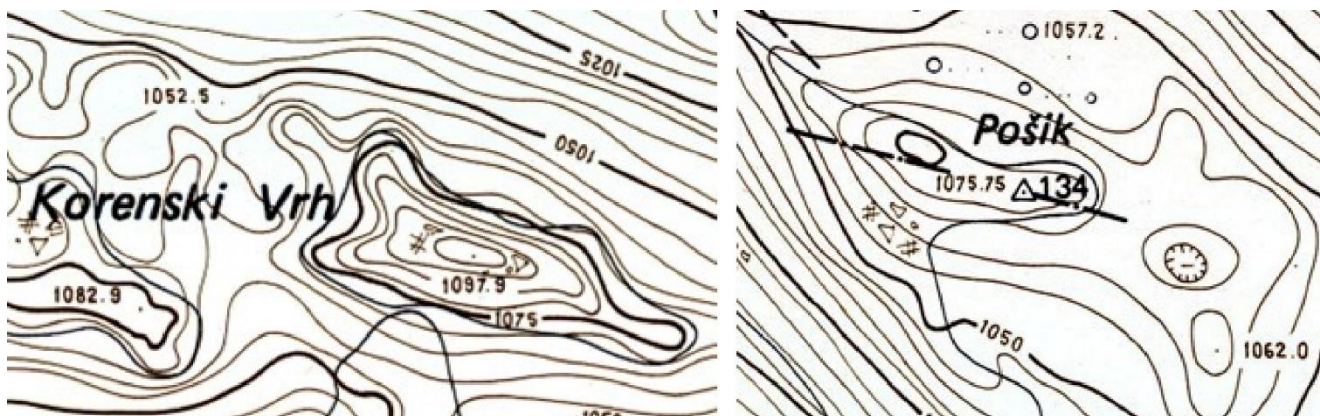

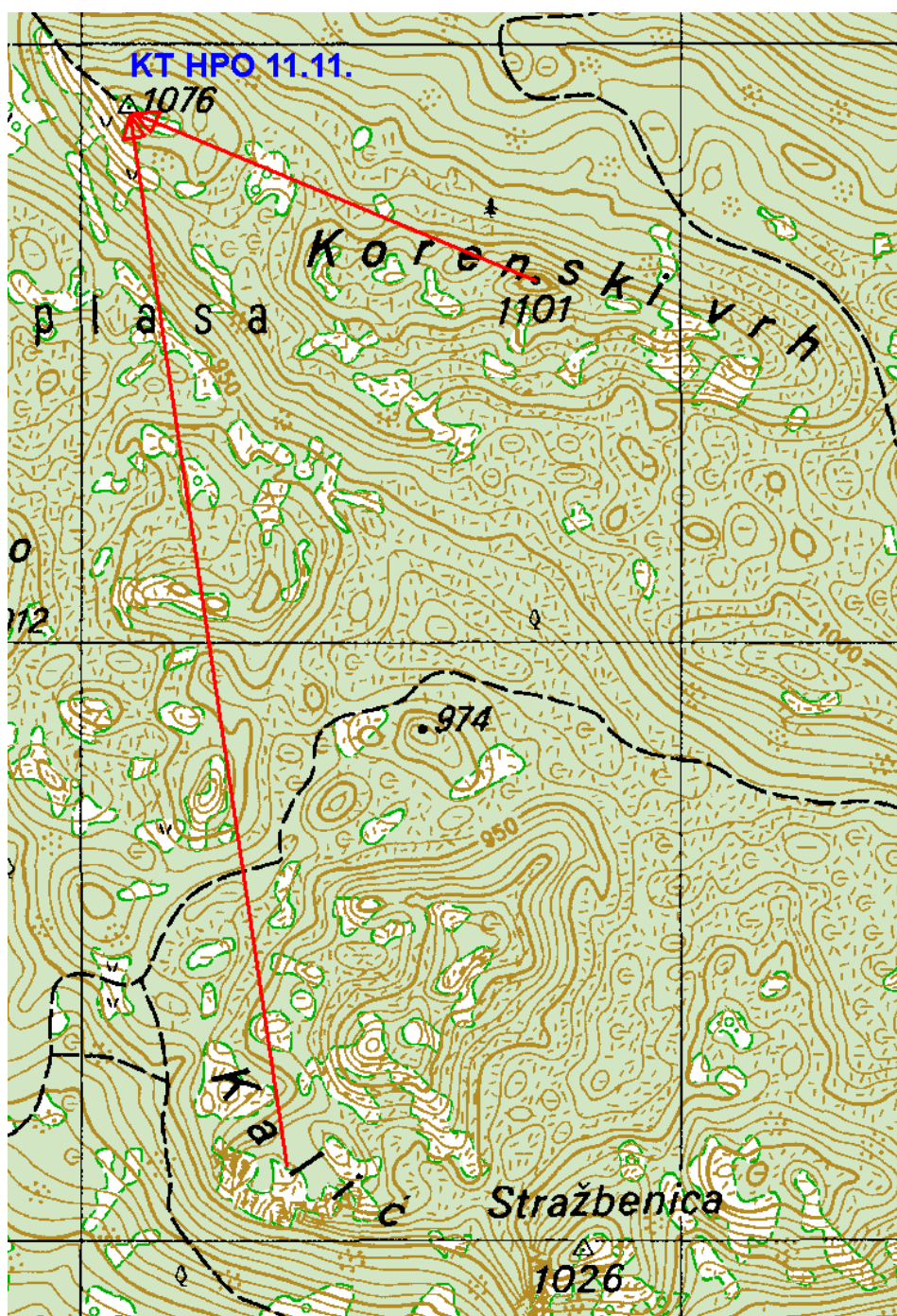
O Korenskom i Kosinjskom vrhu

Na HPS-ovim mrežnim stranicama (podstranica Hrvatski vrhovi) opisan je, između ostalih, i *Korenski vrh*, kontrolna točka Hrvatske planinarske obilaznice (KT HPO 11.11., URL 1). U opisu kontrolne točke piše da „... je kontrolna točka HPO zapravo niži vrh (1076 m) između Kalića i Korenskog vrha ... „. Prema tomu, kontrolna točka je pogrešno imenovana/nazvana, istine radi tako je imenovana još 2001. godine, a pridružena visina 1101 m je ustvari visina stvarnog Korenskog vrha (slika 1, slika 2). Pritom je opis položaja kontrolne točke neprecizan a smještaj Korenskog vrha na Kuterevsku kosu pogrešan.

Slika 1. Isječak HOK5 s oronimima Pošik, Korenski vrh i Kalić (URL 2).

Slika 2. Isječak TK25 s oronimima Pošik, Korenski vrh i Kalić (URL 2).

Vjerojatno je taj opis djelomice ažuriran i nadopunjen nakon što je *Povjerenstvo za standardizaciju geografskih imena* Državne geodetske uprave (URL 3) donijelo preporuku o uporabi imena Korenski i Kosinjski vrh na zaprimljeni zahtjev istraživača kosinjskoga kraja Ivana Mancea.

Još 2014. planinar i obilaznik HPO Jadranko Jagodić piše Zdenku Kristijanu, ondašnjem povjereniku za HPO: *Danas sam bio na "Korenskom vrhu". Namjerno ga stavljam u navodnike jer ono što u HPO obilaznici piše Korenski vrh nije vrh koji je na karti. Dakle molio bih vas da se otklone zabune u kojoj sam ja danas bio i eventualnih budućih planinara. Dakle na vašim stranicama i u HPO obilaznici piše Korenski vrh 1101 m. Vrh koji je nadam se u HPO obilaznici je visok po staroj vojnoj TK25 karti 1076 m i nema naziva. Barem do njega vodi markacija. Također na njemu piše natpis Kalić 969 m!!!*“ Evo i odgovora Z. Kristijana: *„Korenski vrh je prvi puta markiran 2000. godine uoči otvaranja Hrvatske planinarske obilaznice. Lokalni šumari su s tadašnjim članovima Komisije za planinarske putove obišli vrh, i oni su im rekli da se vrh zove Kalić 969 m. U prvom izdanju dnevnika HPO upisan je naziv vrha: Kalić. Već nakon godinu dana ustanovilo se da je Kalić drugdje a da se taj vrh zove Korenski vrh. Krivi natpis na vrhu je prebrisan i upisan je natpis: Korenski vrh. U slijedećim izdanjima dnevnika vrh je upisan kao: Korenski vrh.“* (iz komunikacije e-poštom, prosinac 2014.). Naknadno je povjerenik za HPO zapažanja J. Jagodića prokomentirao i s piscem ovog teksta.

Povjesničar, istraživač i zaljubljenik kosinjskoga kraja Ivan Mance je na Planinarskom portalu (PP) na podstranici KT Korenski vrh komentirao. *„Poštovani, Korenski vrh se u biti zove Kosinjski vrh i nije kod Kutereva nego je kod Kosinja. O ovome vam mailom mogu poslati topografsku kartu iz 1935. koja to zorno pokazuje. Šumoviti vršak Kalčić, nije vršak nego stijena gotovo identična Kleku, ispravnog imena Kalić. Izvanredno je označena planinarska staza iz Kosinja prema Kaliću, a pogled sa Kalića za vedrog dana ravan je onome sa Kleka. O tome mogu poslati fotografije, Kalić sam nedavno pohodio. Dajte mi samo neki kontakt za slanje fotki i karte Kosinjskog vrha. Srdačno,*“ Kosinjko - Aug. 24, 2020. (URL 4). Kao voditelj PP odgovorio sam mu putem e-pošte i ukazao na nekoliko činjenica koje se ne slažu s njegovim tvrdnjama, pritom se razvila aktivna tematska komunikacija. U međuvremenu je I. Mance (2020.) objavio u Hrvatskom planinaru članak *Kosinjski vrh* u kojem je nastojao svoju tvrdnju da se „... *Korenski vrh u biti zove Kosinjski vrh ... i ... Stoga prema ovdje analiziranim kartama bez ikakve dvojbe taj vrh moramo nazivati ispravnim imenom Kosinjski vrh i pridodati ga Kosinju, jer mu svojim imenom i geografskim položajem i pripada.*“ dodatno elaborirati i argumentirati. Ujedno me obavijestio da je pokrenuo zahtjev za promjenom službenog naziva/imena vrha u *Registru geografskih imena (RGI)*, te da je zahtjev u postupku (osobna komunikacija e-poštom, listopad 2020.).

DGU-ovo *Povjerenstvo za standardizaciju geografskih imena* analiziralo je zaprimljeni zahtjev i u studenom 2021. donijelo preporuku: *„Planinari i stanovnici Kutereva, naselja koje se nalazi blizu vrha i iz kojega je jedini planinarski prilaz vrhu, rabe lik Korenski vrh. U posljednjim desetljećima taj je lik posve uobičajen u općoj uporabi, tj. među stanovništvom, na putokazima i na vrhu, na novijim kartama i u planinarskoj literaturi. Lik Kosinjski vrh stariji je toponim zabilježen na starim kartama, no izašao je iz opće uporabe pa se može smatrati povijesnim toponimom. Na temelju svih uvida, preporučujemo noviji lik, Korenski vrh. A. Čaplar, I. Crljenko“* (Tablica Ad-5. Analiza zaprimljenih upita_20210915 - IC_AČ).

Između Manceovog pokretanja zahtjeva i objave preporuke Povjerenstva organiziran je koncem ožujka 2021. obilazak Korenskog vrha i Kalića radi dodatnih terenskih istraživanja te provjere i usporedbe

stanja u naravi sa zapažanjima iz prijašnjih obilazaka spomenutih vrhova (2010. i 2015.) i komentara J. Jagodića (2014.).

Nakon dostavljanje tablice s analizom i preporukom poslao sam predsjedniku Povjerenstva Tomislavu Ciceliju e-pismo sa sljedećim komentarima temeljenim na spomenutim terenskim istraživanjima i analizi nekoliko karata iz A-U topografske izmjere hrvatskih zemalja i suvremenih karata.

„U priloženoj tablici u stupcu Analiza Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena za KORENSKI VRH/KOSINJSKI VRH piše (vidi gore citiranu preporuku). ... Prema terenskim istraživanjima i razgovoru s ljudima iz toga kraja, zatim iz analize karata nastalih iz nekoliko A-U topografskih izmjera i vojnih triangulacija, karata iz bivše države i trenutačnih DGU-ovih karata (Topografska karta u mjerilu 1:25 000 i Hrvatska osnovna karta u mjerilu 1:5000, dalje TK25 i HOK) opis/preporuka je pogrešna. Evo i zašto. U ožujku ove godine (2021. op. p.) posjetio sam s kolegama Ronaldom Schreiner i Hrvojem Gold spomenuti, u nekim web kartama i publikacijama pogrešno imenovan Korenski vrh i rekognoscirao stvarni Korenski vrh (slika 3) s kojeg se vidi i Kosinjski vrh (slika 4). Spomenuti oronimi su na TK25 i na HOK-u (slika 5).

Evo i nekoliko komentara tvrdnji iz citiranog opisa/prijedloga za Korenski i Kosinjski vrh

- ... iz kojega je jedini planinarski prilaz vrhu

To je netočno jer do vrha vodi i južni prilazni put od zaselka Rudinka mimo stjenovitog brda Kalić u čijem se sjevernom podnožju odvaja lijevo pl. put i nastavno vodi do vrha. Put je svojedobno markiran i održavan. Trenutačno su markacije izbljebile i teže uočljive a put je djelomice zarastao.

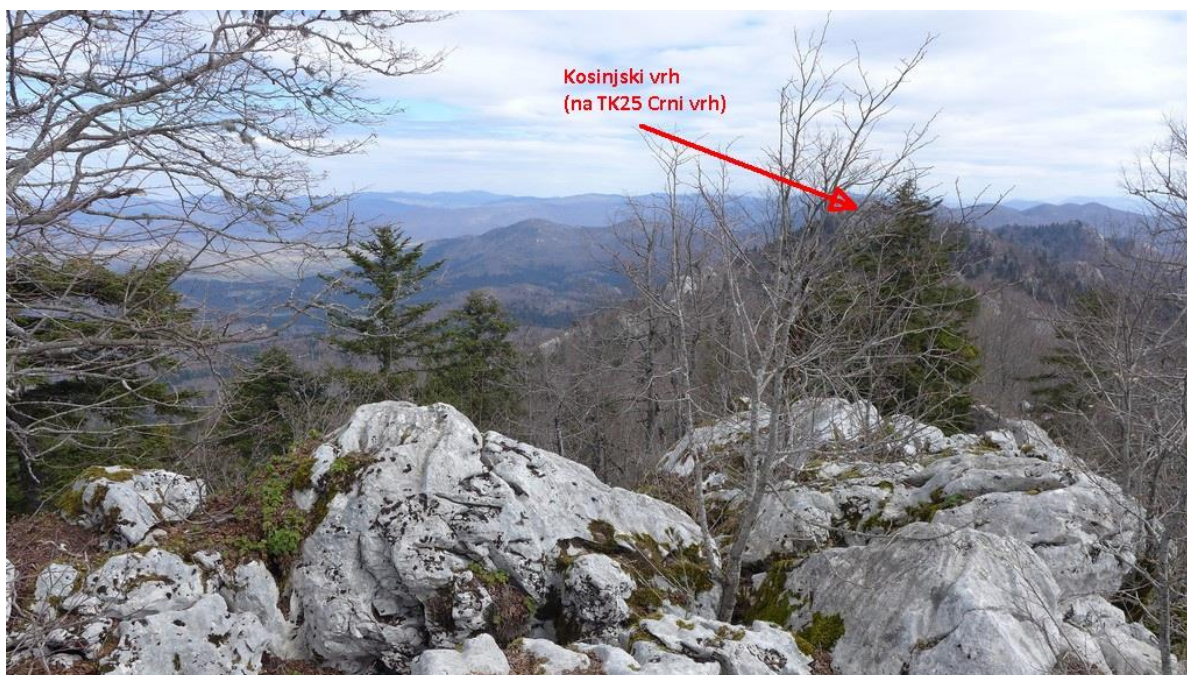
- Lik Kosinjski vrh stariji je toponim zabilježen na starim kartama, no izašao je iz opće uporabe pa se može smatrati povijesnim toponimom.

Kako sam već spomenuo na starim jug. kartama (VGI Beograd) kao i na suvremenim DGU-ovim kartama (TK25 i HOK) postoje i Korenski (na TK25 i HOK-u) i Kosinjski vrh (na TK25 imenovan kao Crni vrh a na HOK-u je Kosinjski vrh). Dakle, postoje dva vrha: Korenski vrh i istočno od njega oko 1010 m zračne udaljenosti je Kosinjski vrh (vidi i na <https://planinarski-portal.org/kt-hpo/info/11-korenski-vrh-kod-kutereva/>). Nažalost nismo stigli rekognoscirati Kosinjski vrh. Ali smo o imenima i položajima oba vrha razgovarali s nekoliko starijih stanovnika u Donjem Kosinju. Za njih je Kosinjski vrh upravo onaj koji je pod tim imenom kartiran na HOK-u.“ (osobne fotografije s terenskih istraživanja, ožujak 2021.)

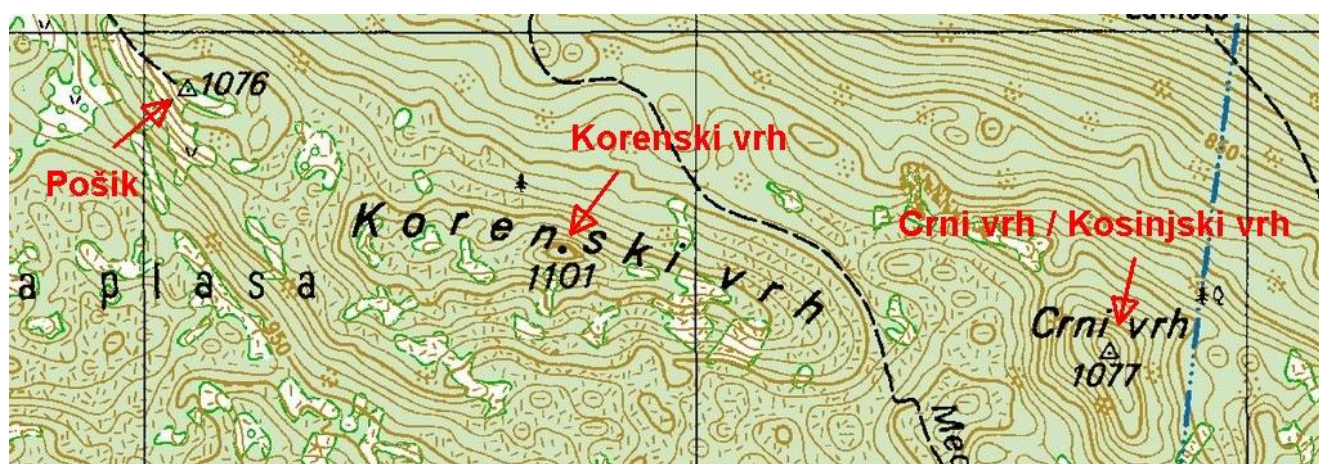

Slika 3. Na Korenskom vrhu i Garminovi priručni GNSS uređaji.

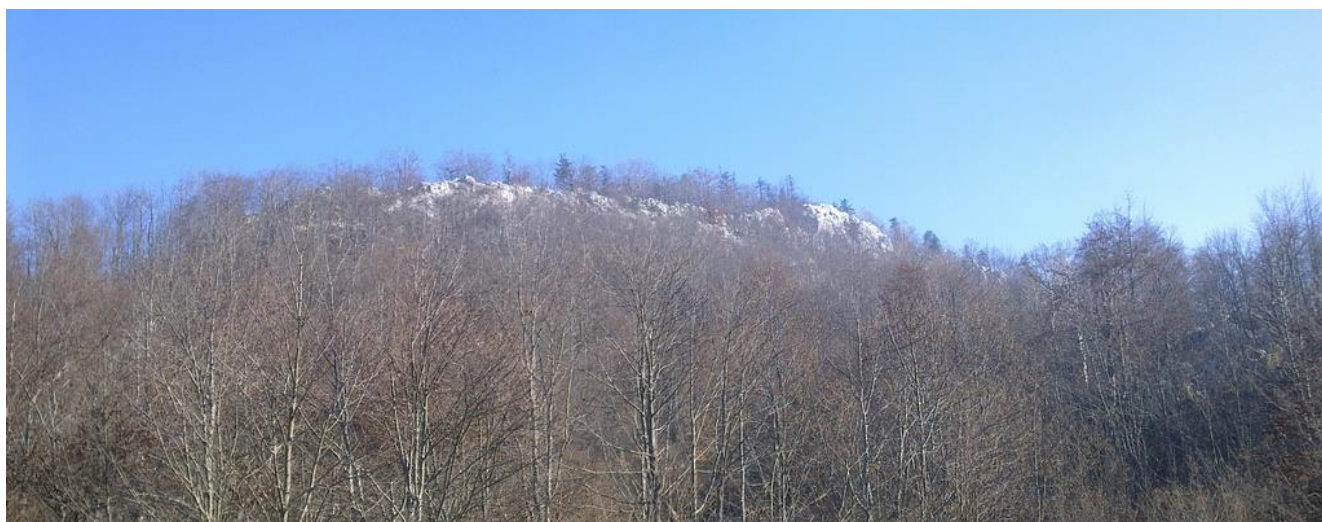
Slika 4. Pogled s Korenskog na Kosinjski vrh.

Slika 5. Oronimi Kalić, Korenški vrh i Kosinjski/Crni vrh na isječku TK25 i HOK5.

Zbog toga komentara potkrijepljenog ilustracijama i izmjerenim GNSS tragom prilaznog puta i visine Korenskog vrha kolege iz Državne geodetske uprave dodatno su analizirale opisano i predloženo je da se u RGI umjesto imena Crni vrh upiše Kosinjski vrh. U veljači 2022. objavljen je u Hrvatskom planinaru članak Alana Čaplara pod naslovom *Korenški i/ili Kosinjski vrh?* kao svojevrsni nastavak (odgovor) na članak I. Mancea *Kosinjski vrh* iz 2020. godine. Čaplar zaključno piše „Ukratko, Korenški i Kosinjski vrh dva su vrha, međusobno udaljena 1010 metara zračne udaljenosti.“ (Čaplar 2022).

Trenutačno do KT HPO *Korenski vrh* vodi jedan markirani put iz zaselka Dulibe (udaljenom oko 4 km istočno od Kutereva). Upisna kutija i žig kontrolne točke (slika 6 gore) postavljeni su na sjevero-zapadnom kraju vršnog stjenovitog grebena (slika 6 dolje). Od žiga i upisne kutije pl. put dalje vodi po oštrom stjenovitom grebenu oko 150 m (oko 10-ak minuta hoda) do vršne grebenske stijene na kojoj je izbljedjeli natpis Kalić i visina (slika 7).

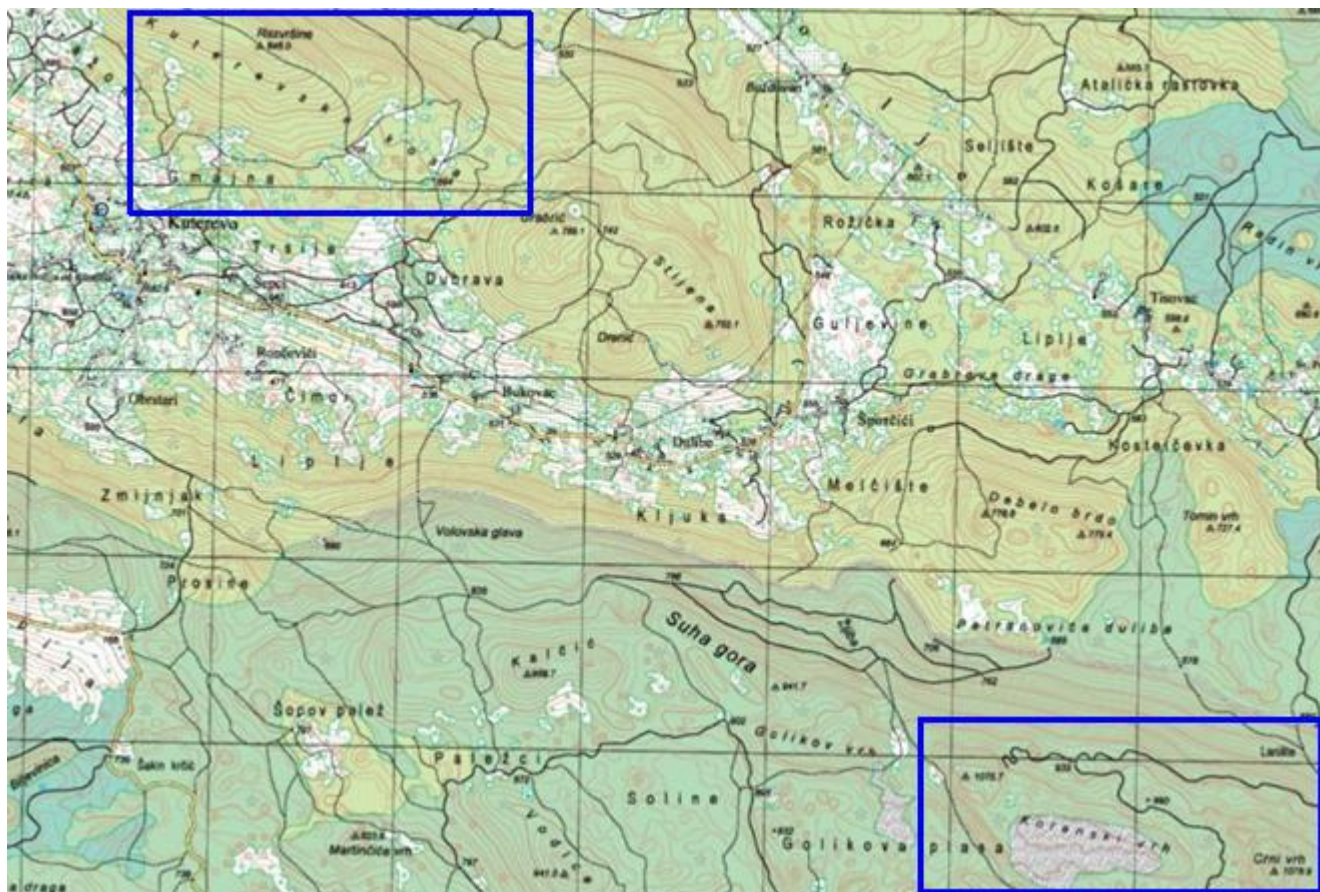
Slika 6. Žig i upisna kutija (gore) na JZ kraju vršnog stjenovitog grebena (dolje).

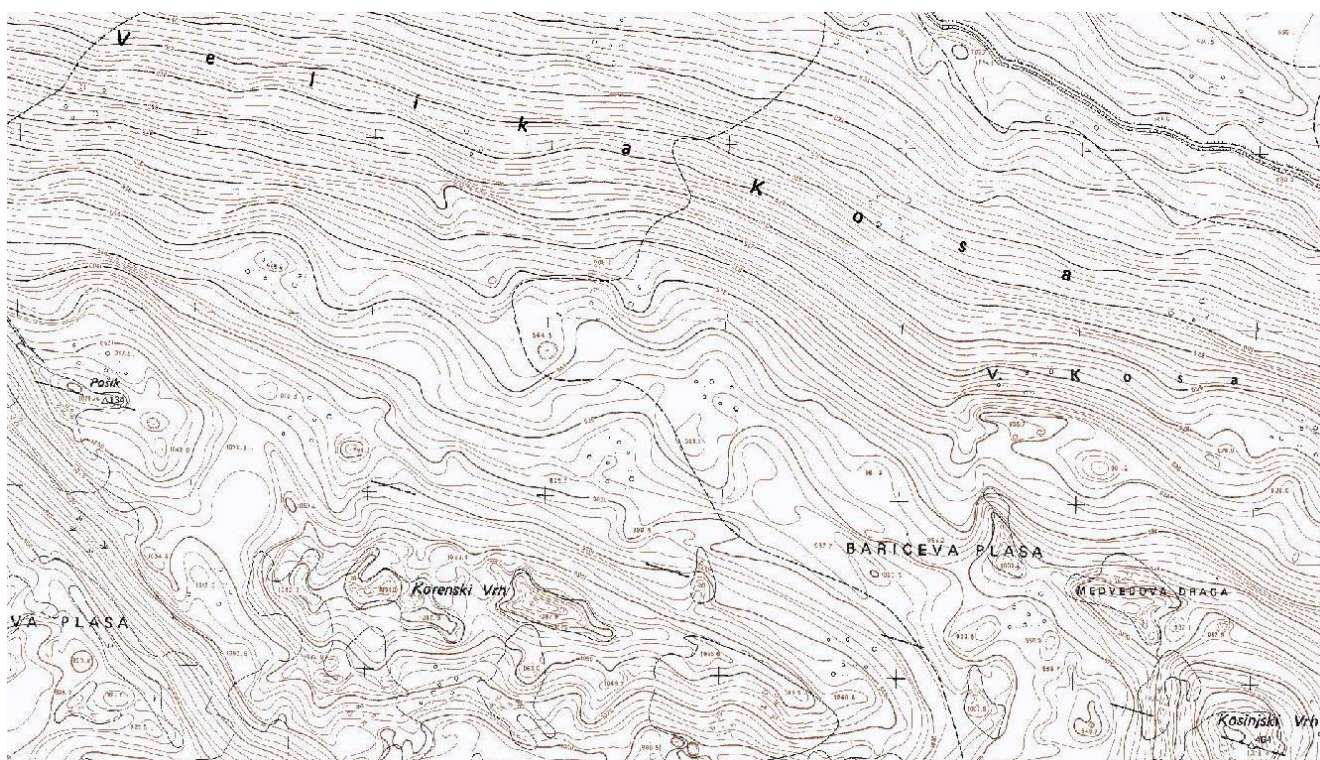
Slika 7. Vršna grebenska stijena s izbljedjelim natpisom Kalić.

Do *KT Korenski vrh*, odnosno do desnog odvojka prema vrhu, vodi od zaselka Rudinka mimo stijene Kalić južni prilazni put. Put je svojedobno markiran i održavan, trenutačno su markacije izbljedile i teže uočljive a put je djelomice zarastao.

Prostorni smještaj Korenskog vrha opisan je na mrežnoj podstranici kao „*Najviša točka Kuterevske kose, zvana Korenski vrh, ...* „ (URL 1). Ni Korenski vrh a ni *KT HPO Korenski vrh* nisu na Kuterevskoj kosi. Prema TK25 *Kuterevska kosa* je sjeverno od Kutereva (slika 8). Na HOK5 sjeverno od Kutereva je *Mala Kuterevska kosa*, južno *Velika Kuterevska kosa* a istočno od nje *Velika kosa* (V. kosa) na kojoj je Korenski vrh (slika 9).

Slika 8. Prostorni položaj Kuterevske kose i Korenskog vrha na TK25 (URL 2).

Slika 9. Prostorni položaj Kuterevske kose i Korenskog vrha na HOK5 (URL 2).

I na koncu dodatno prokomentirajmo rečenicu „... kontrolna točka HPO je zapravo niži vrh (1076 m) između Kalića i Korenskog vrha, ...“. Taj niži vrh kartiran je na HOK5 i na TK25 ali je samo na HOK5 imenovan kao *Pošik* (slika 1, slika 2). *Pošik* je početkom 2000-tih kao kontrolna točka HPO-a nakratko pogrešno imenovan kao Kalić a potom, opet pogrešno, kao Korenski vrh. Taj se oronim još i danas

zadržao na nekim OS kartama. Oronima *Pošik* nema u RGI, dok Korenski i Kosinjski vrh jesu a njihov izvor imena je HOK5. (U Registru geografskih imena najčešće navedeni izvor imena je TK25 ili izvor nije naveden, rjeđe je HOK5.) Položaj *Pošika* vrlo je općenito i neprecizno opisan smještanjem između Kalića (prema RGI *dio planine*) i Korenskog vrha. *Pošik* je oko 730 m zračne udaljenosti sjevero-zapadno od Korenskog vrha i oko 1750 m zračne udaljenosti sjeverno od Kalića (slika 1, slika 2).

Pregled pojavljivanja tematskih toponima na starim kartama iz A-U izmjera

Od doba vojnih triangulacijskih i topografskih izmjera a potom i katastarske izmjere Habsburške monarhije (kasnije A-U monarhije) i točnijih karata hrvatskih zemalja pouzdanost položaja kartiranih vrhova i njihovih imena (općenito toponima) znatno je veća.

Na karti iz I. vojne izmjere (Karlstädter Generalat (1774–1775) - First Military Survey) nalazimo sljedeće toponime: za Korenski vrh - B. Koreynski Verh, za Kosinjski vrh - bliži B. Liszac i dalji Czerni Verh, za Kalić - B. Sztena, Pošik nije označen i Kuterovska kosza (slika 10, tablica 1).

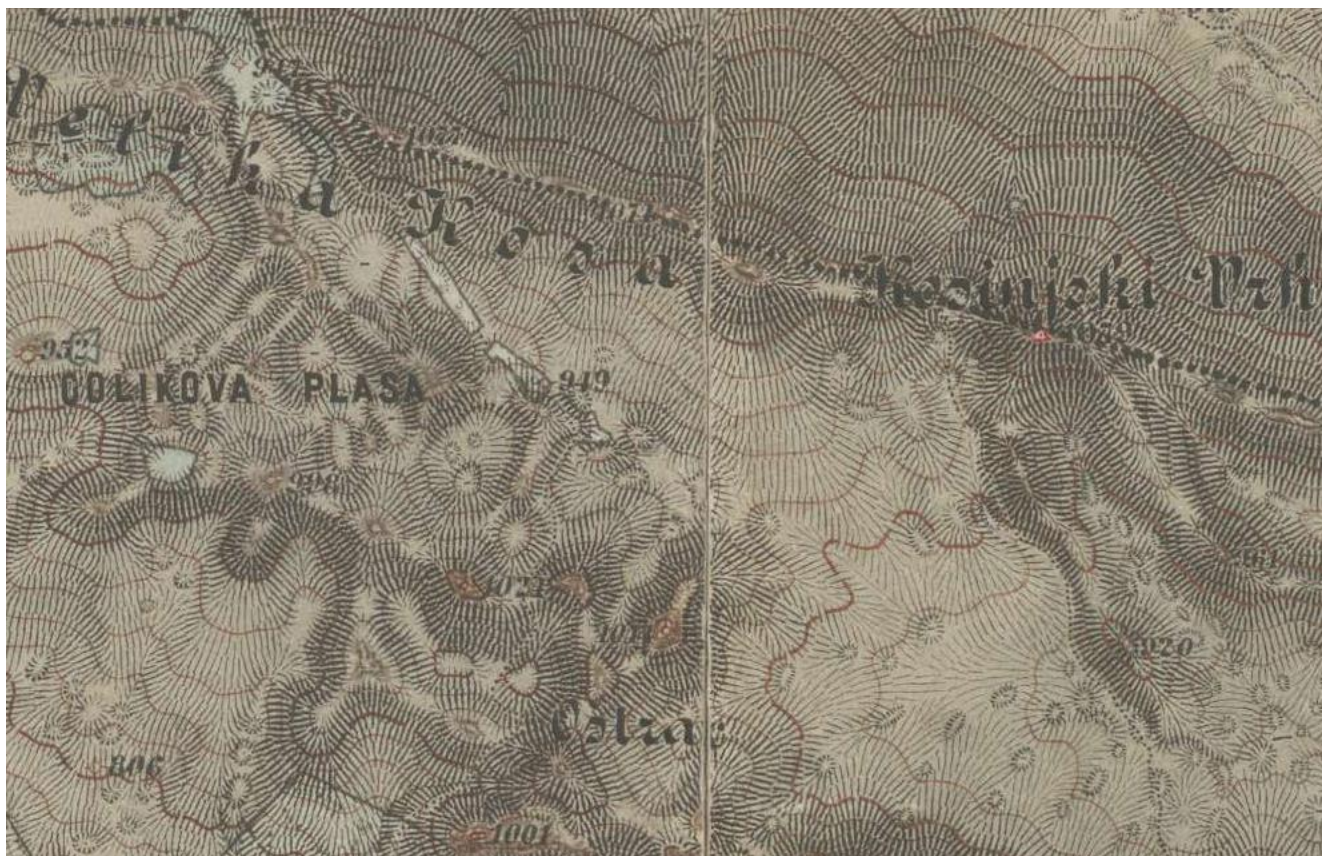
Slika 10. Tematski toponimi na karti iz I. vojne izmjere (URL 5).

Na karti iz II. vojne izmjere (Croatia (1865–1869) - Second military survey of the Habsburg Empire) nalazimo sljedeće toponime: za Korenski vrh - samo kota **478**, za Kosinjski vrh - Kosinski vrh T.P., za Kalić - Ostrac **480**, Pošik - samo kota **464** i Velika kosa (slika 11, tablica 1).

Slika 11. Tematski toponimi na karti iz II. vojne izmjere (URL 6).

Na karti iz III. vojne izmjere (Habsburg Empire (1869-1887) - Third Military Survey (1:25000)) nalazimo sljedeće toponime: za Korenski vrh – samo kota 1074, za Kosinjski vrh – Kosinjski vrh, za Kalič – Oštrac 1001, Pošik – samo kota 1077 i Velika kosa (slika 12, tablica 1).

Slika 12. Tematski toponimi na karti iz III. vojne izmjere (URL 7).

Na katastarskom planu (Habsburg Empire - Cadastral maps, XIX. century) ne nalazimo niti jedan tematski toponim.

Tablica 1. Popis tematskih toponima, koordinata i visina preuzetih s topografskih karata iz vojnih izmjera hrvatskih zemalja u doba A-U monarhije.

Karta/izmjera	Pošik	Korenski vrh	Kosa, kosina, ...	Kosinjski vrh / Crni vrh	Kalić
Karlstädter Generalat (1774–1775) - First Military Survey	-	B. Koreynski Verh	Kuterovska Kosza	bliže: B. Liszacz dalje: Czerni Verh	B. Sztena
Croatia (1865–1869) - Second military survey of the Habsburg Empire	Neimenovan kota 464 b.hv 880 m (?) 15,1985 44,8014 15-11-55 44-48-05	Neimenovan kota 478 b.hv 907 m (?) 15,2058 44,7990 15-12-21 44-47-56	Velika kosa	Kosinski vrh 568,87 b.hv 1079 m 15,2198 44,7969 15-13-11 44-47-49	Ostrac 480 hv = 910 m 15,2084 44,7848 15-12-30 44-47-05
Habsburg Empire (1869-1887) - Third Military Survey (1:25000)	Neimenovan, kota 1077 15,1985 44,8014 15-11-55 44-48-05	Neimenovan, kota 1074 15,2075 44,7996 15-12-27 44-47-59	Velika kosa	Kosinjski vrh 1079 m 15,2195 44,7969 15-13-10 44-47-49	Oštrac 1001 15,2013 44,7855 15-12-05 44-47-08
Habsburg Empire - Cadastral maps (XIX. century)	-	-	-	-	-
TK25 ili HOK5	1076 m 15-11-55 44-48-05	1098 m 15-12-26 44-47-55	Velika kosa	1077 m 15-13-11 44-47-49	15-12-06 44-47-07 989 m

O imenu Kalić

Istaknuta i slikovita stijena (slika 13) sjeverno od naselja Rudinka kartirana je na suvremenim i službenim kartama Republike Hrvatske pod imenom Kalić (URL 2), dok je na kartama hrvatskih zemalja iz vojnih izmjera A-U monarhije drugačije imenovana.

Slika 13. Stijena Kalić, desno (istočno) je malo viša Stražbenica.

Na karti iz I. vojne topografske izmjere stijena je imenovana *B. Sztena* (slobodni prijevod brdo Stijena) (slika 10) a na kartama iz II. i III. izmjere imenovana je Ostrac ili Oštrac (slika 11 i 12).

Kada i zašto je došlo do „zamjene“ starog imena te strme i oštre stijene treba dodatno istražiti jer je imenom Oštrac vjerno i slikovito opisan krajobrazni sadržaj. U prilog tomu je i tumačenje značenja (porijekla) riječi *kalić* i *oštrac*. Prema Hrvatskom jezičnom portalu (HJP) definicija za **kal** je *raskvašena zemlja, blato, glib*, a u onomastičkom smislu $\diamond$ *top.* (često u *mikrotop.* i *hidronim.*, ob. kao ime lokvi, blatišta ili potoka): **Kâl, Kâlac, Kâlaće, Kâlca, Kâlci, Kâlčić, Kâlčina, Kâle, Kâlec, Kâlic, Kâlica, Kâlčina, Kâlić, Kâlina** Slično definiciju navodi i Brozović (1999) **kal** (m.) *kala* je 1. 'blato, mulj, glib' 2. *dijal.* 'lokva' < psi. **kakb* 'blato, blatište, mlaka, mutna tekućina'; u dem. likovima *kolac, kalići* 'vrelo'. *Općeslav. apelativ s toponimijskim odrazima u svim slav. jezicima* A u drugom radu (1997) autorica navodi sljedeće **kal** (m.) *dijal.* 'vrelo'; < psi. **kah* > 'blatište'; *općeslavenski apelativ s temeljnim značenjem* 'blato, mulj, glib, kaljuža'. *kalac* (m.) 'izvor koji brzo presuši'; *kalić* (m.) 'fons, puteus; hladenac, kalić; latex, curak, vrello, zdenčina; - scaturigo, vrillo, vrello" (Vitezović); 'primitivni zdenac' Definicija riječi **oštrac** je *oštar kamen, neobrađen kamen, kamen koji izlazi iz tla oštrim bridovima* (URL 8) a u Geografskom rječniku (2002). **oštrac** ili *oštrc* je *šiljasti vrh uzvisina, osobito brežuljaka i brda*.

Vrela

Brozović Rončević, D. (1999): Nazivi za blatišta i njihovi toponimijski odrazi u hrvatskome jeziku, FOLIA ONOMASTTCA CROATTCA 8 (1-44).

(<https://dizbi.hazu.hr/d17b118n/main/g/e6/2oi/ge62oik929pj.pdf>).

Brozović Rončević, D. (1997): Hidronimi s motivom vrelišta na povijesnom hrvatskom jezičnom području, FOLIA ONOMASTTCA CROATTCA 6 (1-40).

(<https://dizbi.hazu.hr/d17b118n/main/g/ke/d6i/gked6i65m2o9.pdf>)

Cvitanović, A.: Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo, Zadar 2002.

Čaplar, A. (2022): Korenski i/ili Kosinjski vrh?, Hrvatski planinar 2, Zagreb, str. 85-87.

(<https://www.hps.hr/hp-arhiva/202202.pdf>)

Mance, I. (2020): Kosinjski vrh, Hrvatski planinar 2, Zagreb, str. 488-493. (<https://www.hps.hr/hp-arhiva/202011.pdf>).

Mrežne adrese

URL 1: HPS, Hrvatski vrhovi, KT HPO – popis i informacije, <https://www.hps.hr/info/hrvatski-vrhovi/korenski-vrh/> (18. 1. 2026.)

URL 2: DGU Geoportal, <https://geoportal.dgu.hr/> (18. 1. 2026.)

URL 3: Registar geografskih imena, Povjerenstvo ..., <https://rgi.dgu.hr/> (19. 1. 2026.)

URL 4: Planinarski portal, podstranica KT HPO Korenski vrh, <https://planinarski-portal.org/kt-hpo/info/11-korenski-vrh-kod-kutereva/> (18. 1. 2026.)

URL 5: Karlstädter Generalat (1774–1775) - First Military Survey, <https://maps.arcanum.com/en/map/firstsurvey-karlovac/?bbox=1684681.447004679%2C5583780.661231051%2C1705309.8900131409%2C5592570.919483847&map-list=1&layers=146> (24. 1. 2026.)

URL 6: Croatia (1865–1869) - Second military survey of the Habsburg Empire, <https://maps.arcanum.com/en/map/secondsurvey-croatia/?layers=osm%2C9&bbox=1688797.4966186734%2C5587125.028752864%2C1699575.1176068832%2C5591520.157879262> (24. 1. 2026.)

URL 7: Habsburg Empire (1869-1887) - Third Military Survey (1:25000), <https://maps.arcanum.com/en/map/thirdsurvey25000/?layers=osm%2C129&bbox=1688323.126911133%2C5587264.336031225%2C1699100.7478993428%2C5591659.4651576225> (24. 1. 2026.)

URL 8: Hrvatski jezični portal, <https://hjp.znanje.hr/index.php?show=search> (24. 1. 2026.)